דער פונק פון געוויסען

ערצעהלונג פון ל. מעלשין.
אידיש פון ל. ל.

פלוצלינג איז אנגעפאלען דער סי־ביריעער בריוואטער ווינטער מיט זיינע פרעסט, שנעען און זאוועריכעס. די ערד איז געוואָרען איינגעשמידט, בעדעקט מיט שניי. די נאקעטע בוימער זיינען געשטאנען עלענד, אהן שלעטער, ארומגעפיצט, נאקעטע און פערפרוירענע. איבעראל האט געהערשט דער טויט! נאר א קאלטער ווינד האט זיך געטראגען איבער די דייטע בערג און האט געברומען, געוואיינט, ווי א פערוואונדעטע חיה, אייפהייבענדיג וואלקענס שניי.

אונטער'ן באדן איז געשטאנען די שאכטס, וואו די אינגעזעלשאפט האט בען געארבייט. די שאכטע איז ארומגערינגעלט מיט א הויכע סטאראלע, וואס סטארשענט אויפן, ווי אן אלטע בעצה. פינף ארעסטאנטס, בראוגענדיג מיט די קייטען אויף זייערע פיס, זיינען אהין צו־געגאנגען אין דער בעגלייטונג פון פיער סאלדאטען. די מיר האט זיך געעפענט און די ארעסטאנטען זיינען אהין ארייגדרוך דער אפענער טיר האט זיך אריינגעריסען דער ווינד און זיך דורכגעדרעהט מיט א נעריוש. אינוועניג איז געווען פינסטער.

— דאס זיינען דאך מתים — האט אן ארעסטאנט געזאגט.

אמת'ע מתים האט נאך איינער צו־געגעבען.

— אזוי צו אזוי, עס וועט נאר נים העלפען, מיר מיזען א־אבעזעהן אין שאכט — האט איינער פון דער לאמפאניע ערנסט געזאגט.

אלע האבען זיך געצויגען נאך איהם אין זיינען באלד פערשוואונדען אין שאכטע, טיעף אונטער דער ערד.

די שאכטע איז געווען צוועלף קלאפטער טיעף. די געוואלדיגע ארעסטאנטען פלעגען זיך אדלטערלאזען זעהר פלינק, זיי פלעגען זיך צולייכטען מיט הלב'ע ליכטלאך. ס'האט נים לאנג גע־דויערט — אין פון אונטער דער ערד האבען זיך געהערט אין סטאראלע די טעפפע קלעפ פון זייערע האמערס.

נאך דער ארבייט פלעגען זיי צוריק זיך אריינקריכען, אריינגעהען אין סטאראלע און זיך אויסזעצען מרינקען טיי. דער וועבטער פלעגט אלע ווייל אריינקוקען און זיי איבערגעהלען מיט'ן בליק.

— דערצעהלט עפעס, חברה — האט איינער פון די ארעסטאנטען זיך געווענדעט צו די איבעריגע.

איינער פון דער קאמפאניע, אן ארעסטאנט מיט ערפאהרונג האט גענומען דערצעהלען, וואס מיט איהם האט פאסירט אין זיין לעבען:

„מיט א יאהר זיבען צוריק בין איך אנטלאפען פון קארע און בין אנגעקומען אלס דייגער ביי א מאן, וואס האט זיך בעשעפטיגט אין א גרויסע טיי־פירמע אין כאבאראוסק. איך מוז אייך זאגען, חברה, אז אזא פייגעם מאן האט איך נאך קיינמאל אין מיין לעבען נים געטראפען. געלד האט ער געהאט אין פיעל, מאטש גיעב די היהנער צום פיר־קען. אויסער מזומכים האט ער געהאט צוויי איינענע הייזער, שכירות האט ער געקראגען זעקס מוזיענד רובעל א יאהר, האט נים געהאט קיין זוהן, אין קיי־דער, האט אין קארטען נים געשפיעלט, קיין בראנפען נים געטרונקען, קיין ווייבער נים האלד געהאט. צו וואס אזא מענש האוועט אזוי אן קריכט פון הויז, האט איך איינגעזעהן נים פערשטאנען. געדענקט האט ער נים ברידער, הייבט צו וואס דארף א מענש אזוי פיעל עשירות?

אמאל, בעת די דיענסט איז אין הויז נים געווען, פלעגט ער אלליין נעהמען דעם בעזעם און פערקעהרען די שטוב, אליין די שטייזיל פיצען און דעם סאמאוואר אנשטעלען. געגעסען האט ער וואס נאר ס'האט זיך געמאכט. א הארץ האט ער געהאט — א גאלדענע. קומט צו אים אן ארמער אין וויינט אים אלס נאר א קרומע מינע, שטעקט ער באלד אריין די האנד אין קעשענע אין ביימעלע, פלעגט ער אויסגעבען. ער פלעגט שענקען אויף קלויסטערס, אויף שולען און האספי־טאלען. אט צו אזא דימענטענעם מענ־שען בין איך אנגעקומען.

— די ביסט דאך געווים אן אונ־גליקלעכער, — דאכט ע דאנ מיר פלוצ־לונג — בלייב ביי מיר און דיר וועט אפילו קיין פייער נים פעהלען.

— ניין, — זאג איך צו איהם, — איך בין נים אונגלייקליך. נאר איין זאך פעהלט מיר: איך האב פערלאָרען מיין פאספארט.

— נארישקייטען, — ענטפערט ער מיר, — דו לענסט דא בלייבען אה זאָ פאס־פארט, קיינער וועט דיר נים טשעפען.

פון יענעם אויגענבליק אן האט ער מיר ליעב געהאבט. — זי א בלידער. ער פלעגט מיר אריינרופען צו זיך אין צי־מער, אוועק ציינ, אן פלעגט מיר גע־טון אויך זאך מיט אזאך פעת.

— מיר איז אומעטיג — פלעגט ער זאגען, — שלעכטע, בייזע נעראנקען קריכען עפעס אין מיר.

וויפיעל מאל פלעגט ער אין מיין גע־נעוואלט אנהויבען צעהלען זיינע געלד, אז מיר פלעגט א קלט איבער'ן הערצער אריבערלויפען.

איין מאל מאכט ער צו צו מיר:

— וואלסטו וויסען, ווי איך האב געלד! מיר דאכט זיך, אז יערע אסיג־נאציע איז דורכגעוויזקט פון מענשליכע טרעהדען. אלע צרות אויף אונזער זינ־דיגער וועלט שטאמען פון די פער־פלוכטע געלד.

איין מאל האבען מיר אויסגעצעהלט דרייסיג שטיק אקזיגנאציעס, לאלירטע, אזוי זיי א רעגענבויגען.

— אבער וואס ברייסטו אזוי לאנג, — האט איינער איהם איבערגעשלאגען — וואס איז געוואָרען מיט די קאליר־טע?....

ביי די ארעסטאנטען זיינען די אוי־גען פול געוואָרען מיט א ווילדע תשוקה. דער דערצעהלער האט פארטגעזעצט:

— און וואס מיינט איהר חברה? מיין קאפ האט זיך אנגעריכטען דרעהען פון זיינע עשירות. עפעס אן אינוועניגסטע שטימע האט מיר אונטערגעזאגט: געי־נעי נים. האסט איצט א גוטע געלד־גענהייט, בענוץ זיך מיט איהר. וועגען הרג'ענען איהם האב איך אפילו נים געטראכטט. איך האב אבער געדעכטט אויף א שטילען אופן אוועקצונעהמען ביי איהם די קאליר־טע אקזיגנאציעס און מאכען א ווערח. אבער ס'איז גרינג צו זאגען „אוועקנעהמען!" ביינאכט פלעגט ער דאך געלט האלטען צוקאפעזנס. איין מאל האט אפילו געטראפען, אז ער האט מיר געשיקט אוועקטראגען 3000 רובעל צו זייגען א כ'לאכען סוחר.

— אוועקטראגען? — האט איינער אונטערגעבאפט כמעט מיט שרעק, — און דו האסט טאקע אוועקגעטראגען?

— נארעלע, ער איז שוין נאר קיין יאלד נים. — האט א צווייטער בע־מערקט. — ער האט מסתמא געצילעוועט ווייטער. וואס איז דאס פאר א געלד 3000 רובעלאך, ווען מען קען נעהמען מעהר?

דער דערצעהלער האט פארטגעזעצט: די צייט איז געלאפען. איך האב זיך אלץ מעהר איבערצייגט, אז אויף א שטילען אופן וועל איך נאר נים אויס־טאן. דערצו נאך האט מיין באלעבאס א זאג געטאן, אז ער דארף אוועקפאהרען אויף נאנצע צוויי חדשים. איך מאך דעם אנשטעל, אז איך בין צופריעדען מיט זיין אוועקפאהרען, אבער כהע'ן ווי א פייער. ער וועט דאך געווים דאס געלד מיט זיך מיטנעהמען און איך וועל בלייבען אויסגעשטעלט. ביינאכט זעה איך, אז ער צעהלט ווידער דאס געלד אן מיר כאפט אן א ציטער: א גאנצע קופע געלד! און קיינער איז ניטא א חוץ אונז ביידען. די טיר איז פארמאכט, שטיל, ווי אין א קבר... איך זעה — ער לענט זיך שלאפען. אבער דאס פייער פלעגט ער קיינמאל נים אויסלעשען ביי איהם אין ציטער. איך האב פאטעלעך געגומען די האנד, וועלכע איך האב נאך אין דער פריה אויסגעשליפען. איך ציה אראפ די שטייזיל פון מיינע פיס. אין הויסען איז שטאק פינסטער. איך האב זיך געשטעלט ביים שטייזל און זיך צוגע־הארכט. דאן האב איך א קוק געטאן דורך דער טיר: ער ליגט מיט פער־מאכטע אויגען און שלארפט געשמאק.

— טייוועלשער טאטע, העלף מיר!

ווי נאר איך האב געוואלט זיך א וואָרף טאן אויף איהם מיט דער האק, פלוצלונג... צו איהר וועט מיר גלויבען, צו נים, ער האט אנגעהויבען וויינען פון שלאף, ווי א קליין קינד, מיט אזא רחמנות'דיגע שטימע, אז א קעלט איז מיר אריבער איבער'ן לייב... איך האב אבגעשפרונגען אויף צוריק אין קיך אריין אין אוועקטעוואָרפען די האק. איך הער ער רופט מיך. איך בין צוגעגאנגען אין ער האט אנגעהויבען מיר דערצעהלען, אז ער האט געזעהן א שרעקליכען חלום. ער האט פערפריצט מיט „די צייהן און איז אבגעגאנגען געוואָרען מיט א קאלטען שווייס. דאן האט ער מיר דערצעהלט:

„מיט א יאהר פופצעהן צוריק האט ער חדש געווען זיין מויב, אז זי האט ביי איהם גע'גנב'עט 1500 רובעל. ער האט זי אויפגעפיהרט אין וואלד און געבעט: זי זאל זיך מודה זיין. זי האט אבער בשום אופן זיך נים מודה געווען. ער האט זי דערפאר אויפגעהאנגען אויף א בוים און מיט א הייסען אייזען אזוי לאנג געברענט איהר פערפער, ביז זי איז אויסגעגאנגען. נאך דעם האט ער זיך איבערצייגט, אז דאס געלד האט זי אויפגעגעבען איהר פאטער. זייט דאן פונם זי איהם צו הלום.

בעת ער איז צוריק געקומען פון זיין רייזע האב איך דעריזען, אז זיין בי־טעל איז אנגעשטאפט נאך מיהר מעהר געלד, ווי פריהער. ער איז געווען מיעד פון וויגן און האט זיך געלעגט שלאפען. זיין בלוט האט אין מיר גע־נומען קאכען. אזוי פיעל געלד! איך זעה זיין פלוכטיגען קאפ, זיינע לאנגע, מאגערע פיס, זיין נאכטע עקעלהאפטע געשטאלט. פלוצלונג האט ער זיין גאנ־צען חן פערלאָרען אין מיינע אויגען איך האב גענומען די האק, בין צוגעגאנגען צו סבעט און אבגעהערט מיינע אויגען. אט פעדמעסט איך זיך מיט דער האק אין וויל זי שוין אראפלאזען אויף זיין פלי־בעוואטען קאפ. אבער דער טייוועל וויים! איך האב די האק ארייסגעלאזט פון מיינע הענד און איך האב איהם אויפגע־וועקט.

— שטעה אויף! שטעה אויף!

ער האט זיך אויפגעגאפט. אלליין האב איך איהם דערצעהלט, אז שוין די צוויי־טענאכט, ווי איך וויל איהם צו'הרג'ע־נען. ער האט זיך אבער פאר נים דער־שראקן.

— האסטו געלייענט די ביבעל? — זאגט ער צו מיר. — נאט האט געמאכט א צייכען אויף קין'ס שטערען, אז קיינער זאל אויף איהם קיין שליטה נים האבען. אזוי איז מיט מיר... א סך מאל האבען פאסיגס אזעלכע פעלע, אבער איך בין יערעס מאל נים'צעזל געווארען. דאס איז, זעהסטו, א נאט זאך!

— הערט אויס, — האב איך אן איהם געזאגט — בעגאָהלט מיר אין לאזט מיר נעהן. איך קען דאס ווייטער נים ארי־בערטראגען. הרג'ענען וויל איך אייך, אבער איך קען דאס ביי זיך נים פועל'ן, נאר ווער ווייס? עס קען נאך אויף מיר פלוצלונג אנפאלען א בייזער גייסט און איך קען נאך אייך הרג'ענען. לאזט מיך אוועק.

ער האט געעפענט די בייטעלע און מיט אוועקגענעבען נאר דאס געלד פון געטראגען. איך האב ווייטער נים ארי־בערטראגען. הרג'ענען וויל איך אייך, אבער איך קען דאס ביי זיך נים פועל'ן, נאר ווער ווייס? עס קען נאך אויף מיר פלוצלונג אנפאלען א בייזער גייסט און איך קען נאך אייך הרג'ענען. לאזט מיך אוועק.

ער האט געעפענט די בייטעלע און מיט אוועקגענעבען נאר דאס געלד פון געטראגען. איך האב דאס געלד 60 רובעל מיט קאפיקעס.

אין דער זעלביגער נאכט בין איך אוועק.

דער ווינד איז שטילער געווארען. חברה האט אונטערגעוויארפען האלץ אין פייער, וואס האט געוואָרהען אן אבשיין אויף זייערע קרעפטיגע פערוויילדעטע פינגער. ס'איז געקומען די וואך און האט געמעלדעט, אז ס'איז שוין צייט צו נעהן אין אלע זיינע אוועק אין קא־ווארטע, אין לענדיגען קבר, וואו דאס געוויסען איז א שעהנעס פריהמאר־גען האט זי געקראגען א בריעף פון פלא־טען מיינסטערוים וואו מען האט איהר די ערשטע זאך אויסגעגייסט, אזוי ווי אבער ברעכען די רעגוליישאנס, אזוי ווי אבער איהר ארבייט האט געבראכט אז ווען רעוולטאט ווערט די זאך פערקוקט און זי קריגט א פרעזענט פון 50 פונט געלד, עס האט זיך ארויסגעשטעלט אז די פלעקען זיינען ווירקליך געווען סאכמא־רינס, אז זי האט דורך א צופאל ענט־דעקט איינעס פון די גרעסטע סאכמא־רין נעסטען. ביי די ענגלישע ברעגעס וואס דער פלאטען מיינסטערוים האט ניט פערלאָרען צייט און עס באלד פער־ניכטעט. דאס מיידעל האט אמבעסטען געדיענט די אינטערעסען פון נעגלאנד דורך פערקוקען דאס געזעץ פון נים נעה־מען בילדער ביי די פארטען.

שוחלען, סאסיטיס, פע־ראיינען און אנדערע ארגאניזאציעס

זיינען געבעטען צו שיקען זייערע דעלעגאטען

צום פראטעסט קאנפערענץ

נעגען די פיילישע פאגראמען

מאנטאג אוועגט דעם 2־טען יוני אין ציון האל

מיט אכטונג די פרעס קאמיטע.

מינסקער פעלדשער און מאסאזישסט

L. YACCINE

עלעקטריק מאסאזש פאר קאפ שטעמ־צען און רעמאטיזם. איך שטעל באנ־קעס צו יעדער צייט. איהר קענט מיר רופען א היים פאר באנקעס שטעלען.

מיין אפיס:

294 Queen St. W.

טעלעפאן אדעלייד 2698

מאטינעע 10, און 15 סענט.
אבענדס 10, 15 און 25 סענט.

HIPPODROME

די וואך פון יוני דעם 2טען.
זאטהע פרעזענטירט עטוואס ספעציי־עלעס, ספעציעלע פיטשור.

פעניע ווארד

אין א שטארקער דראמא.

„דער געשריי פון די שקאכע"

מיט אן מעק, מאט אין פארט, וועלי און מיז, פאטהי בייעס און הארלאר לאיד קאמערין.

LOEW'S

אונאונטערבראכען
12 פיטאט ביז 11 נאכמיטאג
נאכמיטאג 10 סענט. 15 סענט
עווענד 10 סענט 15 ס. און 25

לאעוו'ס יאנג סטריט מהעאטער

טעל. פוין 3600 — היי שלאס ווארעווי — באקס סיטס רעזערווירט.

די וואך פון יוני דעם 2טען.

עלים ברידי אין איהר גרויסען שאנס

א העכסט שפאנענדע און אינטערעסאנטע בילד פון אנפאנג ביז דעם סוף הערבערט דאנס, דזשעק גאלדי, לע אאען און דאפרעס, ערנעיע אין פראנק רייך. די קאוגא דוא, ערא דעלבריידזש טריא. לואיס זועבענטליכע נייעס בילדער. ברידי און מאהאני, מאט און דזשעף קארטונס. די פארשטע־לונגען אין ווינטערגארדען וואו די פלעצער זיינען רעזערווירט זיינען דיזעלבע וואו אין לאוס טעאטער.

שיקט געלט נאך פוילען

אייער געלט איז פאלשטענדיג גא ראנטירט

סיטיזען פייפערס אפליקיישאנס און פארמס שנעל און. קארעקט אויסגע־פיהלט ביי אונז

גוראפסקי'ס 113 Queen St. W. Toronto Ont.
171 James St. N. Hamilton Ont

נאר אין איין פלאץ.

מ. שלאכטער

דער באקאנטער פאטאגראפער לאזט וויסען אלע זיינע פיעלע פרייינד און קאסטומער, דאס ער האט אויפגעגעבען זיין פלאץ אין 280 קווין וועסט, און אז ער האט יעצט נאר איין פלאץ אין

452 קווין סטריט־וועסט

אין מיין פאטאגראפיע וועל איך יעצט קענען ווידריען מעהר צייט צופריע־דען צוישטעלען אלע מיינע קאסטומער.

מ. שלאכטער 452 קווין סטריט וועסט

מיר פארגעסערען אויך בילדער, און איהר קענט ביי מיר באקומען אלע „סופלאים" ווי קאדאקס, פילמס און דאס גלייכען.

קויפט אין איינציגען אידישען פלאץ פון פאטאגראפ „סופלאים".

אידען וואו זענען אייערע קעפ

איך האב פאר זיי העטס און קעפס צו מאנופעקטשורערס פרייזען.

די בעסטע העטס מיט די בילינגסטע פרייזען קענט איהר באקומען ביי מר. **ווייגער**. איין אויסוואהל פון קע פס און קינדער העטס. פארשיעדענע קאלירען און סטייולס צו באקומען

696 קווין וועסט — טעלעפאן קאלעדוש 7420

ספעשעל נאטיס צו אונזערע קאסטימערס

ארדערט קוילען יעצט און הארט נישט אויף דער לעצטער מינוט, ווייל שפעטער וועט איהר צאהלען דאבעל אין דאצו וועט איהר נאך ניט קענען באקומען.

THE EATON COAL CO.

Phone Ad. 2696

איטאן קאהל קא.

אפיס 352 קווין וועסט טעל. עדל. 2696

לואיס מ. סינגער

לאיער און נאטארי פאבליק

קאמישיאנער פאר אלע פראווינצען פון קענעדע.

לאא אפיס 154 סימקא סטריט. — טעלעפאן עדלייד 919

וואוינונג 433 פאלמערסטאן בולווארד — טעלעפאן קאלעדוש 4866

מיכאעל אנדזשעלא מוזיק שולע

סטודיא טעלעפאן 450 ספעדייאנ עווענוי
סטודיא רום 3 קאל. 17.

די פראגע איז אימער געווען וואוהין קען איך שי־קען מיין קינד צו נעהמען לעסאנס. אדער וויסט איהר פון א גוטען מוזיק לעהרער.

דער ענטפער איז יעצט אויף'ן פלאץ.

מאסטער מיכאעל אנדזשעלא באויצט די גריסע רעפוטאציע אין אמעריקא און קענעדע אלס ער־אהרענער לעהרער אויף פידעל, מאנדאלין, קאר־נעט, באקסאפאן און אלע אנדערע בלאז אינסטרומענטס פון אנפאנגער בין פראפעסיאנעלע.

ספעציעלע אויפמערקזאמקייט ווירד גענעבען צו קינדער.

Prof. Michael Angelo

קויפט אייערע קויהלען פון

יאנעווער בראדערס

וואו איהר בעקומט בלויז ראזאערס קויהלען מיט ראדזשערס פייפס

אפיס 120 יוניווערסיטי עווענוי — טעל. קאל. 376

מר. מ. קאהן

געוועזענער פארטנער פון דער פירמע

סאלאוויי אוז קאהן פון טאראנטא

וועלכע האבען זיך פאנאנדערגעטיילט, און יעצט מאכען מיר בעקאנט אז די פירמע רופט זיך

קאהן און אקסלער

200־224 איסטערן עווענוי

טעלעפאן מיין 5959

דילערס און בראקערס פון אייזען און שטאל און אלע מעטאלען און סקרעפ ראבער.

בעסטע ארבייט

מעפיגע פרייזען

נעסייוט א דאלאר—פארדינט א דאלאר

דאס איז אן אלטער שפריכווארט

און אויב איהר ווילט סייפען פון 20 ביז 30 פראצענט אויף אייערע

דרזק ארבייט

דאן טעלעפאנירט עדלייד 3967

די דזשיוירנאל פרעסס

251־253 קווין סטריט וועסט

(אין זעלבען פלאץ פון „אידישען זשורנאל")

און מיר קומען גלייך אריבער אייך איבערצייגען דאס סיי וועלכען פרייז איהר האט פון איין צווייטען פרינ־טער אדער אינוואיסעס. פון בעפאריגע ארבייט וועלען מיר אייך צו יעדער צייט געבען 20 פראצענט ביליגער ווי א צווייטער אדער אינוואיסעס.

גוטע ארבייט און אטענדעט אין צייט גאראנטירט.

קיין דזשאב איז ניט צו קליין אדער צו גרויס.

מיר האבען אויך א גדויסען אויסוואהל פון פערשידענע קאלענדארס צו די ביליגסטע פרייזען.

ארבייט. אייערע מיטינגס לעטערס ווערען געמאכט אין זעלבען טאג ווען איהר ארדערט. געפרינטעט אין א ריינער אידישער שפראך.

עדלייד 3967

251 קווין וועסט.

ווי א מיידעל האט ענטדעקט א נעסעס פון סאכמארינס

יעצט ווען די מלחמה איז צו ענדע און כען האט מעהר קיין מזרא־אויסצוזאגען ארמיי סעקרעטען, ווערען בעקאנט מאנ־אינטערעסאנטע פאקטען ווי אזוי ענג־לאנד האט בעוויזיטיט די געפאהר פון די דייטשע סאכמארינס וועלכע האבען פאר א צייט אויסגעזעהן אז זיי ווילען ענגלאנד אויסהונגערען. איינע פון אזעלי־כע געשיכטען איז ווי אזוי א נעסט פון דייטשע סאכמארינס ניט ווייט פון די ענגלישע ברעגעס.

א מיידעל וואס האט געארבייט אלס טייפרייטער אין אן אפיס אין לאנדאן איז קראנק געווארען און אויף דער עצה פון א דאקטאר איז זי אויפגעפאהרען אין א קאנטרי פלאץ, ביים ים אין ווייל־לס. זי האט פערגעסען אן דעם בעפעהל אז איינע פאמאגראפיעס טאָרען פון די פארטען ניט געגומען ווערען. זי איז ארויס אויף דעם זאמד מיט איהר קא־מערא און האט גענומען איינינע בילדער פון די שיפלעך וואס זיינען געשטאנען ביים ברעג. וועגן זי האט די בילדער ענט־וויקעלט איז זי געווען איבערראשט צו זעהן אין הינטערגרונד אויף דעם ים אייר־גינע פלעקען וואס זי האט ניט פערשטא־נען די בעדייטונג דערפון. א בליק דורך א פערגרעסערונגס גלאז האט ביי איהר געבראכט דעם געדאנק אז די פלעקען זיינען עהנליך צו די פעריסקאפס פון סאכמארינס. זי איז ארויס אין פאליס סטיישאן האט זיך מודה געווען אז זי האט געבראכטען די רעגוליישאנס. און תא טגענומען פאטאגראפיעס פון פארט און האט דער פאליס איבערגעגעבען די נעגאטיוועס ווי די געדרוקטע בילדער. זי האט ערקלערהרט אז זי איז גרייט צו נעהמען די שטראף פאר ברעכען דאס געזעץ.

עס איז אוועק דריי מאנאט צייט און זי האט מעהר קיין זאך דערפון ניט גע־הערט, ווען אין א שעהנעס פריהמאר־גען האט זי געקראגען א בריעף פון פלא־טען מיינסטערוים וואו מען האט איהר ערשטע זאך אויסגע'מיסר'ט פאר ברעכען די רעגוליישאנס, אזוי ווי אבער איהר ארבייט האט געבראכט אז ווען רעוולטאט ווערט די זאך פערקוקט און זי קריגט א פרעזענט פון 50 פונט געלד, עס האט זיך ארויסגעשטעלט אז די פלעקען זיינען ווירקליך געווען סאכמא־רינס, אז זי האט דורך א צופאל ענט־דעקט איינעס פון די גרעסטע סאכמא־רין נעסטען ביי די ענגלישע ברעגעס וואס דער פלאטען מיינסטערוים האט ניט פערלאָרען צייט און עס באלד פער־ניכטעט. דאס מיידעל האט אמבעסטען געדיענט די אינטערעסען פון נעגלאנד דורך פערקוקען דאס געזעץ פון ניט געה־מען בילדער ביי די פארטען.

שוחלען, סאסיטיס, פע־ראיינען און אנדערע ארגאניזאציעס

זיינען געבעטען צו שיקען זייערע דעלעגאטען

צום פראטעסט קאנפערענץ

נעגען די פיילישע פאגראמען

מאנטאג אוועגט דעם 2־טען יוני אין ציון האל

מיט אכטונג די פרעס קאמיטע.

דער אופן ווי אזוי ארץ ישראל דארף געבויט ווערען

(פארדעצונג פון פיידזש 1)

זיכטען ארץ ישראל צו מאכען פאר אן אמת אידיש לאנד ווען די נייע איינוואנ־דערער וועלען דארטען געפינען א פלאץ וואו עס וועט מאקע זיין, א בעסער אדט צום לעבען אין איינפאכען מאטעריאלען זין, דאן וועלען אהין שטראמען די אידי־שע מאסען אין גרויסע צאהלען און פאלג־ליך וועט זיך דארטען אויסבויען דורך אידישער אונטערנעהמונג מיט דער הילף פון אידישע מוסקולען און פאלגליך אויך פאר'ן אידישען פאלק.

בויענדיג אלעס אויף נאציאנאלע יסודות, האט דער רעדנער ווייטער געזאגט וועלען די פאפיטאלען וואס זעהט אין די נייט־זיינריגקייט צו בויען ארץ ישראל אויף דעם נייעם אופן און פאלגליך ליגט דער חוב אויף די פעלי ציון אנצואוועגנען אלעס מעגליכעס אין צו ווירקען אז דאס דאל פארוויקליכט ווערע.

צוליעב דעזען צוועק שאפט די פאר־סיי א פרייהייטס פאנד פון א פערטעל מיליאן דאלאר אוועקצושיקען א פאמיסיע קיין ארץ ישראל דורכצופיהרען די דאזיגע ארבייט און אויסבויען די נויטיגע ארבייט־טער אינסטיטוציעס.

פראפעסאר פיינמאן האט אפגעלירט צו די אנוועזענדע ביינזשטייערען פאר דיעזען צוועק און ארום זעקס הונדערט דא־לאר'זענען געשאפען געווארען, דער באר־זיך איז ניט געווען קיין גרויסער, ווייל דער אוועגנס איז געווען צו ווארעם.

א חוץ פראפעסאר פיינמאן האט גע־רעדט א. ריינווין, אויף אין זעלבען זין, ער האט אויך אויסגעפארערט די וואס זע־נען נאך ניט אין די ריהען פון די פעלי ציון ניט צו בלייבען פאסזוו צו דער גרוי־סער אויפגאבע'פונ'ם איצטיגען מאמענט.

אן אמת'ן פארגעניגען האבען די אנ־וועזענדע געהאט בשעה דער באר פון די פארץ שולען האט געזונגען שעהנע פאלקס לידער.

דער פארזיצענדער פון דער פארזאמ־לונג איז געווען ש. שאפיראָ.

די פארזאמלונג אין האמילטאן.

פראפעסאר פיינמאן האט אויך גע־רעדט ביי א פארזאמלונג אין האמילטאן נעכטען נאכמיטאג און דארטען איז גע־שאפען געווארען 275 דאלאר פאר'ן פאנד היינט אין ציון האל.

אויף היינט אוועגס איז א פארזאמ־לונג מיט פראפעסאר פיינמאן אין ציון האל, וואו עס וועט גערעדט ווערען וועד־נען ארגאניזאציאנס פראגען אין דערצו וועט מען אויך עפעס געבען אין מויל אריין נומען קאכען. אזוי פיעל געלד! איך זעה זיין פלוכטיגען קאפ, זיינע לאנגע, מאגערע פיס, זיין נאכטע עקעלהאפטע געשטאלט. פלוצלונג האט ער זיין גאנ־צען חן פערלאָרען אין מיינע אויגען איך האב גענומען די האק, בין צוגעגאנגען צו סבעט און אבגעהערט מיינע אויגען. אט פעדמעסט איך זיך מיט דער האק אין וויל זי שוין אראפלאזען אויף זיין פלי־בעוואטען קאפ. אבער דער טייוועל וויים! איך האב די האק ארייסגעלאזט פון מיינע הענד און איך האב איהם אויפגע־וועקט.

— שטעה אויף! שטעה אויף!

ער האט זיך אויפגעגאפט. אלליין האב איך איהם דערצעהלט, אז שוין די צוויי־טענאכט, ווי איך וויל איהם צו'הרג'ע־נען. ער האט זיך אבער פאר נים דער־שראקן.

— האסטו געלייענט די ביבעל? — זאגט ער צו מיר. — נאט האט געמאכט א צייכען אויף קין'ס שטערען, אז קיינער זאל אויף איהם קיין שליטה נים האבען. אזוי איז מיט מיר... א סך מאל האבען פאסיגס אזעלכע פעלע, אבער איך בין יערעס מאל נים'צעזל געווארען. דאס איז, זעהסטו, א נאט זאך!

— הערט אויס, — האב איך אן איהם געזאגט — בעגאָהלט מיר אין לאזט מיר נעהן. איך קען דאס ווייטער נים ארי־בערטראגען. הרג'ענען וויל איך אייך, אבער איך קען דאס ביי זיך נים פועל'ן, נאר ווער ווייס? עס קען נאך אויף מיר פלוצלונג אנפאלען א בייזער גייסט און איך קען נאך אייך הרג'ענען. לאזט מיך אוועק.

ער האט געעפענט די בייטעלע און מיט אוועקגענעבען נאר דאס געלד פון געטראגען. איך האב